

ПОНАД Тікнучем

Громадсько-політична газета Лисянського району

Інформ- мозаїка

Результатом виконання Плану дій Україна – ЄС може стати створення зони вільної торгівлі та початок переговорів про укладення Європейської угоди про асоціацію між Україною і ЄС. Про це заявив на зустрічі з послами країн – членів ЄС прем'єр-міністр України Віктор Янукович. За його словами, робота над цим документом, який стане основним інструментом співпраці між Україною і ЄС на наступні три роки, триває.

П'ять вибухів пролунали в приміських електричках на залізничних станціях Мадрида. Близько двохсот осіб загинуло і понад пістсот поранено. Трагедія сталася в годину пік. Усі вибухи проходили на гаш, що веде до вокзалу Аточа в центрі іспанської столиці. Співробітники Посольства України в Королівстві Іспанії виявили трьох громадян України, які постраждали внаслідок терактів у іспанській столиці.

У Севастополі урочисто відзначено 10-ту річницю корвету "Луцьк", 23-ю річницю користу "Чернігів", Військово-Морських сил України. Корабельний склад ВМС Збройних сил України налічує понад 30 бойових кораблів і катерів та близько 60 допоміжних і спеціальних суден. До 2015 року військовий флот України може отримати ще 10-12 нових кораблів типу "Фрегат", "корвет", "тральщик".

Кабінет міністрів України на сьому засідання затвердив постанову, згідно з якою цензії, які не підвищали під переваруванням і початку року були підвищені на 4,2%, будуть підвищені на 12% з 1 січня цього року. Перший вице-прем'єр-міністр і міністр фінансів України Микола Азаров заявив, що Кабініт знайшов необхідний ресурс для проведення відповідних перерахунків.

Міністру України оприлюднені дані за 2003 рік, які свідчать, що в країні порівняно з попереднім роком кількість одружень зросла на 15 відсотків, а розлучень стало менше на 4 відсотки. Шо шкаво, першість по розлученнях утримує Черкаська область: люді, які розрвали шлюб, стало на 60 відсотків більше, ніж у 2002 році.

В державі триває земельна реформа. Напружена робота по втіленню її в життя ведеться в Лисянському районному видділі земельних ресурсів. Свій важливий внесок робить у цю справу спеціалісти видділу Тетяна Василівна СІВАКОВА та Людмила Михайлівна КОРНЕВА (на змінку). З часу створення організації працює тут Тетяна Василівна. Зараз вона займається реєстрацією земельних ділянок, приймає замовлення на виготовлення державних актів на присадибні ділянки. Людмила Михайлівна – спеціаліст районного відділу, діловод по земельних громадах, нагороджена грамотою Черкаського обласного управління земельних ресурсів.

Фото В. ОСТАПЮКА

ВИКОНАННЯ РАЙОННОГО БЮДЖЕТУ ЗА 2003 РІК

Станом на 10.01.2004 року до районного бюджету надійшло доходів загального та спеціального фондів з врахуванням офіційних трансфертів в сумі 11146,9 тис. грн., при плані 13015,8 тис. грн. складає 88,9 відсотка.

До районного бюджету по загальному фонду за 2003 рік мобілізовано 1307,9 тис. грн., власників та закріплених доходів, що становить 108,5 відс., до річного плану (план 1205,6 тис. грн.), доходи по спеціальному фонду складають 253,7 тис. грн., що становить 80,4 відс. до річного плану (315,4 тис. грн.).

Сума неплатежів до бюджету району складає 2241,19 тис. грн., в тому числі до районного бюджету – 745,5 тис. грн. Найбільшими боржниками до бюджету є: ТОВ «Федорівське» – 287,1 тис. грн., в тому числі до районного бюджету – 120,8 тис. грн., СТОВ «Ріпківське» – 191,0 тис. грн. (районний бюджет – 78,4 тис. грн.), ТОВ «Дашківське» – 156,7 тис. грн. (районний – 64,4 тис. грн.) та ін.

Найбільша сума боргів допущена по прибутковому податку з громадян – 1272,6 тис. грн., в тому числі до районного бюджету 636,3 тис. грн. по орендній платі за землю – 526,3 тис. грн., з них до районного бюджету – 78,9 тис. грн., земельному податку – 201,5 тис. грн. (районний бюджет – 30,2 тис. грн.).

Крім того, загальна сума боргу з невиплаченої заробітної платі працівникам небюджетної сфери на 1.01.2004 року становила 1697,3 тис. грн., яка зменшилась в порівнянні з 1.10.2003 року на 83,8 тис. грн. Внаслідок наслідкової виплати заробітної платі місцеві бюджети району недостримали 169,0 тис. грн. прибуткового податку з громадян, районний бюджет недостримав 84,5 тис. грн.

Резервами поповнення доходів бюджету є орендна плата за землю.

Згідно заключених договірів оренди на 2003 рік, по землях сільськогосподарського призначення, до сплати підлягав 727,2 тис. грн. нараховано річної орендної плати в тому числі 102,5 тис. грн. по незатребуваних сертифікатах, а фактично надійшло станом на 1.01.2004 року 498,7 тис. грн. в тому числі 86,9 тис. грн. в рахунок погашення боргів минулих років.

Знані суми доходів місцеві бюджети втрачають в результаті несвоєчасних розрахунків по орендній платі за землю. Заборгованість на 1.01.2004 року по орендній платі за землю в цілому по району складає 510,8 тис. грн. в тому числі 195,5 тис. грн. – борги минулих років.

В загальному видатковій частині загального та спеціального фонду районного бюджету без врахування міжбюджетних трансфертів за 2003 рік виконано на 97,7 відс. (план 9912,8, факт – 9684,3), з врахуванням міжбюджетних трансфертів в сумі 10897,3 тис. грн. або 97,6 відс. до плану 11170,7 тис. грн.

На утримання органів місцевого самоврядування по КФВ 010116: районним бюджетом на 2003 рік передбачено 140,7 тис. грн. Фактично районною радою було освоєно 138,1 тис. грн., що у відсотках становить 98,2.

По КФВ 070000: «Світі» затверджено план по районному бюджету на 2003 рік в сумі 4450,8 тис. грн., фактичне виконання становить 4374,9 тис. грн., що у відсотках становить 98,3.

План по бюджету на 2003 рік на утримання установ охорони здоров'я складає 1778,6 тис. грн., фактичне виконання по галузі становить 1778,0 тис. грн., або 99,5 %. Кредиторська заборгованість по галузі «Охорона здоров'я» становить по КЕКВ 1140: «Видатки на відрядження» – 0,2 тис. грн.

По соціальному захисту населення виконання складає 2525,1 тис. грн., або 98,7 відс. уточненого плану, як склад відатків по соціальному захисту на територіальний центр затверджено бюджетом 163,0 тис. грн., фактичне виконання за 2003 рік становить 161,8 тис. грн., або 99,3 відс.

По соціальному захисту з наданням пільг та субсидія населенню, допомога сім'ям з дітьми та малозабезпеченим

Вівторок,
16 березня

№ 22
(374)

Дні виходу:
вівторок, субота

ОФІЦІЙНО

Відповідно до п. 10 ст. 54 Господарського кодексу, в райдержадміністрації у січні поточного 2004 року зареєстровано такі підприємства: ТОВ «Яблунівські Агрот» (с. Яблунівка), ПСП «Роси» (с. П. Провідка).

Внесли зміни до статуту Лисянська районна редакція радіомокінія, ВАТ «Лисянсько-Райагрохім».

НАГОРОДЖЕННЯ

З нагоди 60-річчя визволення Черкащини від німецько-фашистських загарбників орденом «За мужність» III ступеня та медаляю «Захиснику Вітчизни» нагороджено учасника бойових дій, жителя смт Лисянка ГЛАДКОГО Льва Афанасійовича.

ПОВІДОМЛЕННЯ

14 березня 2004 року відбулися вибори депутата районної ради по Тихонівському виборчому округу № 22.

Відповідно до статей 45, 46, 48 Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських громад», протоколи дільничної та територіальної виборчих комісій, викупом районної ради по Тихонівському виборчому округу № 22 обрах Косюка Петра Олександровича – віце-представника голови районної державної адміністрації.

ОБЛАСТЬ ВШАНОВУВАЛА КОБЗАРЯ

Черкащина урочисто та широко відзначила 190-я річницю народження свого найславетнішого сина, духовного пророка нації – Тараса Григоровича Шевченка. Особливого уваги заходам з цією нагоди надала участь у них Голови Верховної Ради України В. М. Литвина. У Каневі він зійшов на величну свяตиню – Чернену гору, поклав квіти на могилу Кобзаря, долучившися до Черкаського державного заслуженого хору, який співав вічно-мугутний «Реве та стогне Дніпро широкий».

Голова Верховної Ради України побував також у с. Моринці та с. Шевченкове, вклонився могилам батька та матері поета, поклав квіти до його пам'ятників, взяв участь у мітингу-реквіємі, босідував з селянами, звітав до музею Тараса Григоровича, зробив згадку у Києві для почесних гостей.

Разом з ним відвідав Кобзаря і народний депутат України С. М. Терещук.

У поїздці по області виокремлені гості супроводжували заступник голови Черкаської обласної ради М. І. Тимошенко та С. Ю. Монка, перший заступник голови облдержадміністрації.

«Пізнавши Шевченка, кожен пізнає Україну» – так сказав, виступаючи на урочистому вечорі з нагоди ювілею українського генія, перший заступник голови облдержадміністрації Станіслав Монка. Про необхідність знову я знову осмислювати спадок великого нашого земляка говорили письменник Сергій Носов, директор музею «Кобзаря» Ольга Шарата, міський голова Черкас Анатолій Волошин.

Учасники вечора, який відбувся в обласному музично-драматичному театрі, переглянули велику концертну програму «Ми чумою тебе, Кобзарю, крізь століття».

А багато пам'ятника поетою того дня лягли квіти від представників обласної та міської влади.

Д. ОЛІННИК,
начальник фінансового управління
райдерхадміністрації

ВІДЛУННЯ МИНУЛОЇ ВІЙНИ

60 років тому, 6 березня 1944 року, с. Товсті Роги було вільно від німецько-фашистських загарбників. Багато днів залишили люди в період війни. Окупанти грабували жителів. Забирали корів, свиней, курей.

Близько 30 юнаків і дівчат були вивезені на примусові роботи до Німеччини.

Із 145 житлових будинків залишилися щільно 17. Решта були розбиті, спалені. Ще довгий час людям доводилося жити у льохах і землянках. На фронті перебували 130 осіб. Повернулися додому живими менше половини.

Багато сімей втратили не одного члена сім'ї. Це — Петро і Микола Чернявські; Олександр, Тимофій і Яків Бабенки, на браті Миколу теж одержали похоронку, але він чудом лишився живий; Василь, Іван Бондаренки; Василь і Петро Микитенки; Олексій і Петро Деркачі, Андрій,

Після визволення села жінки і підлітки почав-

ли піднімати господарство з руїн. Нелегка праця лягала на їхні плечі. Сіяли, орали, косили, снопи вязали, в стіжки складали, молотили. Жінки були бригадирами і ланковими, членами правління і депутатами сільської ради, вихователями своїх дітей.

На фермах доглядали свиней, руками доліли корів. Не було такої роботи в колгоспі, щоб жінки не прикладали до неї своїх рук і розуму. Багато жінок оволоділи спеціальністю механізатора при Виноградській МТС. Це Г. М. Косак, М. М. Сакевич, С. В. Ресенчук, Л. Т. Турченюк, Л. М. Кирпиченко.

На тракторі "Універсал" Марія Петрівна Заремба пропрацювала більше 20 років.

Честь і хвала трудівницям, що вистояли у лиху годину, і найкращі побажання здоров'я, щастя у ці весняні дні.

Ю. КУЛИНИЧ,
голова ради ветеранів.
с. Босівка.

Нетлінні кроки історії

СТВОРЮЄМО МУЗЕЙ ШКОЛІ

Лисянська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1 має славну і багату історію. Нещодавно її виповнилося 130 років. Від однокласного початкового народного училища, Лисянські едині трудової школи імені Т. Г. Шевченка, Лисянської школи №1 до новоствореніх пім'ядній класів — такий шлях наукового закладу. А за цим — долі сортів педагогів, які присвятили життя викладанню і наявнінню найменших жителів Лисянки, та долі тисяч випускників, дитинства і юності яких пов'язані з цією школою.

На всіх етапах життя школи репутація і серед населення, педагогічна громада була надзвичайно високою: школа давала міцні знання, значну увагу приділяла встановленню громадянськості виковання.

За партами нашої школи або наукових знань здобували майбутній генетик, селекціонер, академік ВАСГНІЛ, доктор біологічних наук, професор Іван Свідокимович Глущенко, народний художник України, головний художник Одеського оперного театру Петро Панасович Злочевський, доктор наук, професор Ф. П. Кладсько, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри політології Вінницького державного університету Анатолій Данилович Ткаченко, капітан I рангу Валентин Пилипко-

вич Польовий, капітан II рангу Вадим Григорович Прокопенко, старший викладач Київського Національного університету імені Т. Г. Шевченка Віра Василівна Гричаненко-Пономарьова, селищний голова смт Лисянка Анатолій Васильович Бондаренко, голова районного суду Петро Іванович Борисенко.

У 1949-1951 роках його очолював майбутній доктор історичних наук, професор, заслужений працівник вищої школи і наукових установ Ілля Григорович Шульга, про що нагадує меморіальна дошка на приміщенні школи.

А скільки чудових педагогів працювали і працюють у школі! Значна частина вчителів — це випускники цієї школи.

Щоб зберегти традиції, пам'ять про тих, хто навчав і навчався в школі №1 смт Лисянка, адміністрація школи вирішила створити музей школи і відтворити її історію. З цією метою створено оргкомітет.

Запрошуємо всіх, кому дорогі спогади про роки навчання чи про незабутні роки творчої праці, хто хоче увіковічнити пам'ять про колег чи однокласників, до співпраці.

Для нас цінними є ваші пропозиції, відгуки і спогади, фотографії тощо.

Оргкомітет.

КОМУ — ПАЛАТКИ, А КОМУ Й МАГАЗИНІ

На дніх мені випадло побувати в «Універмагі», приемно був здивованій тим, що не так давно порожні відішли цього приміщення заповнилися товарами. Підприємці поволі беруть в оренду частки плоші двоповерхового магазину, розташовують зручно прилавки, роблять гарну викладку товарів широкого вживання. І це природно, адже не так ще давно цей торговий центр забезпечував промисловою продукцією жителів всього району, тепер його функції виконує ринок. Не зрозуміло тільки, чому лисянські підприємці виявилися такими нетримущими: розкладаються зі своїм товаром на вулиці, а зневигородчані користуються нашим приміщен-

ням?

Це, певно, через надміру заощадливість. Економлячи копійки за оренду приміщення, вони змушені стояти на вулиці і в мороз, і в спеку. Через це не тільки самі потерпають через безліч незручностей, зумовлених негodoю, можна уявити, яким випробуванням підпадає товар. Вітер припорощує його пилом, періодично підмочує дош. Торгові палатки захищати не спроможні. Лисянські підприємці зате тішать себе думками, що у них більше покупців. Навряд чи, гарну продукцію за прийнятну ціну відшукують скрізь. Прослідковується тенденція переходу від базару до крамниць, чого чекати щільний, якщо можна.

С. ОРЛІВСЬКИЙ.

прибрати потрібну річ в будь-який зручний час. У великих містах такі торгові центри появляються, де можна купити будь-шо, від коробки сірників до яхти.

Майбутнє — за крамницями, у нашому провінційному містечку теж. Але про це слід думати «наметникам» вже сьогодні, адже завтра не виключено, що вони потраплять на узбеччя ринкової економіки і вигряті, хто матиме постійне торгові місце з дахом над головою. А зараз виходить так: на лисянському ринку правлять балом зневигородчані віднесени, половина магазинів теж іхні, а наші підприємці, мов бідні родичі, стоять на вулиці й ні кують, ні медлють.

С. ОРЛІВСЬКИЙ.

У ЖУРЖИНЦЯХ — З ДМИТРОМ БІЛОУСОМ

Нещодавно мені трапилася щаслива нагода через багато років зустрітися з рідною школою в селі Журжинцях та ще й у прекрасному товаристві

— з лауреатом Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, літературної премії ім. Л. Українки за твори для дітей, премії в галузі перекладу ім. М. Рильського, багатьох інших премій Дмитром Білоусом, а також із моїм чоловіком — кандидатом філологічних наук, доцентом інституту філології Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка Михайлом Конончуком. Рідна школа, учні спровали дуже прискіпче враження. Це були учні 6-11 класів, прийшли також учні та вчителі з сусідньої школи із с. Хижинці, чиого земляка, літературознавця Юрія Лавріненка знає весь світ. Відбулася цікава розмова про літературу, яка дає естетичне задоволен-

ня, розкриває творчий талант, українських письменників, які творили і створюють мистецтво слова в Україні і далеко за межами України. Школярам було пікаво послухати вірш з великого доробку Дмитра Білоуса, якого поетичні переклади з болгарської мови, автора особливо відомого в Україні за книгою «Диво калинове». Відчина видавців, з якими працюю і які на моє прохання знайшли можливість сформувати бібліотечку для рідної школи. Учителі говорили про гостру потребу в книгах. Це біда усіх, на жаль, школ, і в них же зростає майбутнє України. Зустріч з рідною школою залишила незабутні враження, а Дмитро Білоус, який бував уже в Моринцях, Шевченковому, Лисянці, коли повертається до Києва, сказав, що дуже задоволений розмовою зі школярами, тим, як вони уважно слухали, які гарні, нестандартні запитання ставили, і що тепер у нього, вихідця з Сумщини, так присміно розширилися уявлення про географію дорогого Шевченківського краю, прекрасних людей, що в ньому живуть.

Т. КОНОНЧУК,
кандидат філологічних наук,
доцент, завідувач кафедри в Академії
авокатури України, член Національної спілки письменників України.

Про тих, хто поруч

Ї ПОКЛИКАННЯ — ШКОЛА

Вона родом звідти, де виноград розвісив грона своїх багаті, де сонце пропахає кожна хата, де в роках-слізах купаються рандуги, а соняхи стережуть час, як солдати. Це — сонячна Молдавія. Там, у далекому 1939 році 16 березня народилася Віра Микитівна Гончар. В сім'ї була третьюю дитиною.

Спочатку її літинство було оточене ласкою мами і твердістю тата, доброю старшеньких братика і сестрички. А потім...

Татусь пішов у 41-му на фронт боронити землю рідну. У 5 років втратила маєтність. Не зазнавши повної материнської ласки, не лишила навіть в пам'яті дорогих обрисів її обличча.

Невдовзі прийшла чорна зіткненка: «Пропай безністи». Це про тата.

Та ось донгождана перемога. Дідусь тримав її на руках, коли звучав переможний салют.

Дідусь з бабусею не змогли сиріт доглянути.

Довелося скуштувати інтернатського життя. А як хотілося тепла материнського, батьківської твердості. Хай би покричав, насварив, аби лише тато.

Та через десять років — чудо. Завгосп інтернату повіддав, що знає батька — він живий. Знаніла батька серед широких кубанських степів. Це було ранньою весною, коли трійкою дітей, здоляли тисячі кілометрів поїздом, 14 — пішки дісталися до татуся. Старшенькі впізнали, а вона ніяк не могла згодитися, що це був саме він, у великих чоботях, і в снах же приходив лише у військовій формі.

Потім — переїзд на Україну, навчання в Уманському педуниверситеті, робота в с. Ризинно Звенигородського району, потім — Зірка Лисянської.

Із 1959 року Віра Микитівна — вчитель початкових класів Мар'янівської школи. Заочно закінчила педінститут.

П'ятій десяточіліття своєї долі, вику свого віддає дітям. Будучи на заслуженому відпочинку, вона ще працює. Нині вона класовод 2 класу Вихователь групи продовженого дня. Мас вчителька і нагороди, і відзнаки, це — значок «Відмінник народної освіти», медаль «За трудову доблесть», «Ветеран праці».

Найбільша радість для Віри Микитівни — це її вихованці, синя донечка Інна, котрій мама теж допомогла стати вчителькою (нині працює вчителем початкових класів у Маньківці), внуки Славік та Саша.

16 березня Віра Микитівна відзначає свій 65-річний ювілей.

Учні та вчителі широюють її з цією датою і дякують за доброту, ласку, за знання. Нехай ніколи вона не хворіє. Нехай по-весняному її посміхається сонце. Нехай Господь дарує їй щедрість, добрі та ласку на многії літа.

Н. МЕГЕЙ.

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію конкурсу на звання «Краще село (сільська рада) по продажу населенням молока» та «Кращий здавальник молока» у ВАТ «Канівський маслосирзавод» на 2004 р.

Положення вводиться з метою посилення матеріальної зацікавленості населення сільських рад, здавачів молока високої якості у господарствах населення і продажу його маслосирзаводу.

Серед 4-6 сіл Лисянського, Жашківського, Маньківського районів, які дослідили найвищі результати, проводиться змагання на звання «Краще село (сільська рада) по продажу населенням молока» та «Кращий здавальник молока» у ВАТ «Канівський маслосирзавод» за показниками: загальний обсяг продажу молока, темпи нарощування молока проти попереднього періоду, відсоток здечі молока населенням маслосирзаводу, фізико-хімічні показники молока (вміст жиру, білку, кислотності, щільність, наявність відсотків фальсифікованого молока, температура холода), санітарно-гігієнічний стан села, двору, посуду, хорів та інші.

Селу (сільській раді), яке бере участь у змаганні та досягає найвищих результатів за вищезазначеними показниками, присвоюється звання «Краще село (сільська рада) по продажу моло-

ВАШЕ ЗДОРОВ'Я

МЕДИКИ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО БАТЬКІВ...

З року в рік відмічається ріст захворюваності селер дітей, особливо першого року життя, яких в районі на сьогодні налічується більше 220.

Медичних працівників району турбус несвоєчасне, пізнє звернення батьків за медичною допомогою, коли хвороба швидко прогресує і в ряді випадків закінчується смертю дитини.

Адміністрація Лисянської районної лікарні звертається до всіх медичних працівників ФАПів, батьків акцентувати особливу увагу на активному нагляді за здоровими дітьми і на виникнення перших проявів інфекційних та інших захворювань у дітей до року.

При зміні стану вашої дитини необхідно терміново звернутися за медичною допомогою до фельдшерів ФАПів, лікарів-педіатрів, а у вихідні дні, всічній та нічний час терміново викликайте «швидку медичну допомогу».

Лікування і обстеження дітей першого року життя, дітей з малозабезпечених сімей, літніх-сиріт в дієтичному підліенні Лисянської ЦРЛ проводиться безкоштовно.

Шановні батьки! Турбуйтеся про здоров'я своїх малюків! Пам'ятайте, що своєчасне звернення за медичною допомогою — запорука швидкого і повного відлужування вашої дитини.

ТАЄМНИЦІ МАЙБУТНЬОГО МАЛЮКА

десять пунктів із цієї таблиці.

1. Плід володіє по-
чуттям сми-
ку, як усі ді-
ти, любить солодке.
Внедлення,
приміром,
глюкози в
навколо-
плодові води

прискорює
десятирічні
контактні рухи, а
вприскування ноду, нав-
паки, знижують їх, при-
чому плід кривиться від
огиди.

2. Плід реагує на різ-
ні зовнішні подразнення.
Наприклад, доторкання
до уст викликає у нього
сосальні рухи. Підім-
ничний плід рухає головою,
якщо його погладити
рукою, а поливання живо-
то матері холодною во-
дою викликає в ньому
гнів, і він б'є ніжками.

3. Плід дублює дії і на-
віть настрій матері. Він
дрімче, коли вона спить, і
прокидається разом з нею.

Плід в утрібі мате-
рі не плаває бездумно
у водах, як вка небуть
рослинка. Найсучасні-
ші дослідження засві-
чили, що, починаючи з
четвертого місяця па-
тінності, людський плід
володіє свідомістю. Він
"знає", що робиться
навколо, — відчуває,
чук і по-своєму розу-
ми.

Американські спе-
ціалісти після багато-
річних досліджень під-
готували "таблицю сі-
домості" людського
плоду після четвертого
місяця патінності. Ось

ШВИДКОРОЗЧИННІ ТАБЛЕТИКИ: ШКОДА І КОРИСТЬ

Найбільш нешкідливими для шлунково-кишкового тракту вважаються швидкорозчинні форми знеболюючих препаратів в такому вигляді: ліки швидше всмоктуються і тому слизові оболонки залягають на бажаного впливу протягом коротшого часу. Проте, якщо препарат застосовувати досить довго, це призводить до таких самих серйозних наслідків, що й прийом анальгетика у таблетках — аж до появи виразок шлунка і кишівника.

Особи, які страждають від захворювання шлунково-кишкового тракту, повинні вкрай обережно ставитися до всіх препаратів цієї групи. При безконтрольному прийомі таких ліків ускладнення можуть виникнути раптово.

Від пігулок, що викидають навіть незначні алергічні вияви, краще відмовитися. А якщо після прийому, скажімо, аспірину з'являються ознаки задухи, намагайтесь уникати будь-яких ненаркотичних анальгетиків: кожен з них може спровокувати несподіваний напад астми.

Окрім того, відомий негативний вплив таких ліків на здатність крові до згущення. В деяких випадках медикам дедалі часто доводиться боротися з важкими кровотечами, що появляються з надмірним і невмотивованим вживанням аспірину. Тому, щоб лікування однієї хвороби не спровокувало появу інших, у виборі подібних препаратів краще покластися на лікаря.

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБЕН ПРОФІЛАКТИЧНИЙ МЕДИЧНИЙ ОГЛЯД?

Однією з основних функцій поліклінічного відділення Лисянської районної лікарні є проведення щорічних профілактичних медичних оглядів. Як правило, ними охоплюється до 70 відсотків дітей, підлітків, призовників, жінок, населення, що проживає на забрудненій, внаслідок аварії на ЧАЕС, території, працівників агропромислового комплексу та інші. Використовуючи найновіші методи лабораторного, інструментального обстеження та свій професійний досвід, лікарі мають змогу оцінити стан іх заорвів та, провести диференціальну діагностику того чи іншого захворювання, а в деяких випадках — установити діагноз важкодіагностуючої хвороби та прогноз її протікання. Під час таких оглядів обов'язковим є проходження рентгенологічного обстеження, тобто флюорографії, лабораторного обстеження крові та сечі, огляд жінок у гінеколога з обов'язковим цитологічним скринінгом, а для чоловіків — огляд в уролога прямого киші. Заключення про стан здоров'я виносять дільничний терапевт після проведеного ним аналізу всіх видів обстеження та консультацій суміжних спеціалістів.

Щорічно під час таких медичних оглядів виявляється патологія у 50-60 відсотків оглянутої населення. Не секрет, що встановлюються такі діагнози, як рак, туберкульоз, венеричні захворювання. Значний відсоток населення гнує проходження таких оглядів — по два і більше років не з'являються до дільничних терапевтів.

За останні три роки зросла захворюваність на рак та туберкульоз в районі, збільшилися випадки виявлення хвороб в кінцевих стадіях, коли допомога потрібна тільки у вигляді призначения зневільняючих речовин.

Так, туберкульозом захворіло:

	2001	2002	2003
Всього осіб вперше виявлено	13	14	11
Із них в занедбаніх стадіях	6	7	5
Не проходили медоглядини			
більше, ніж 2 роки	7	8	7
Сільського населення	5	5	5
Пенсіонери	3	2	2

Занедбані форми туберкульозу виявлені у більшої частині населення, у тих, хто не з'являється у медичні заклади.

Невідомі дані і в області захворюваності на рак:

	2001	2002	2003
Вперше виявлено рак	73	74	76
Із них в занедбаному стані	22	21	17
Не проходили медоглядини			
більше, ніж 2 роки	56	48	52
Сільського населення	52	52	42
Пенсіонери	56	51	65
На забруднений території	34	37	33

По локалізаціях онкопатологія розподіляється так:

	2001	2002	2003
Рак легень	8	12	7
Рак шлунку	7	9	6
Рак шкіри	6	8	10
Рак жіночої статевої сфери	10	7	7
Рак чоловічої статевої сфери	7	6	8
Рак молочного залози	4	5	7
На забруднений території	19	24	21

Отож, висновок один — якнайшвидше потрібно стовідсотково охопити періодичними медичними оглядами все населення нашого району.

Л. ЗАЧКО,

завідувачка поліклінікою Лисянської ЦРЛ.

ВІД КУРІННЯ ДО РАКУ — ОДИН КРОК

В Україні смертність чоловіків працездатного віку вчетверо вища, ніж серед жінок. Однією з причин такого різниці є тютюнопаління. Під час дослідження, проведених за методикою ВОЗ, показують, що в Україні від поєднання з тютюном хвороб щорічно помирає 120 тисяч осіб, із них — 85 тисяч — чоловіків у віці 35-65 років.

Частота куріння в Україні є однією з найбільших в Європі: палить 41 відсоток осіб працездатного віку, а також 40 відсотків підлітків. Серед жінок дитородного віку палить кожна третя. У більш, ніж половина молоді, що починає палити, це перетворюється на шкідливу звичку, якої згодом важко позбутися, нарешті, якщо існує велике бажання відмовитися від тютюну.

Всім відомо, що тютюновий дим є сумішшю різних речовин, нікотину, чадного газу, дрібних крапель дьогтю. Нікотин є токсичною речовиною, завдяки якій у людини виникає залежність від

РИБА — СТРАВА КОРИСНА, ТА ІНКОЛИ НЕБЕЗПЕЧНА

Рибні страви входять до нашого раціону майже щодня, широко використовуються в дитячому дієтичному харчуванні. Різноманітний асортимент рибних продуктів: риба свіжа, копчена, в'яленя, консервована, солена... Але якою б рибою ви не любите посмакувати, слід пам'ятати, що вона може бути носієм багатьох паразитів і спричинити важкі захворювання.

ОПІСТОРХОЗ

Це захворювання людини викликане катічним сисуном. Статевозрілі гельмінти (довжиною 1 см) живуть у жовчних протоках печінки, у жовчному міхуру, протоках підшлункової залози людини, а також котів, собак, лисиць та інших тварин, які їдять сиру рибу. Яйця паразита потрапляють в кишечник разом з жовчю, а потім з випорожнення-

мі — у зовнішнє середовище, що розвивається в тілах. Вони проходять складний життєвий цикл: спочатку потрапляють до господарів-молюсків, а потім до риб роду коропових. Людина заражається при вживанні малопровідної, недостатньо термічно обробленої чи сирої риби, враженої личинками сисуна. Паразити живуть в органах людини до 10 років і викликають теж розлади шлунково-кишкового тракту. Для профілактики захворювання слід дотримуватися таких порад. В'ялене та холодне копчення не забиває личинок паразита, тому рекомендується гаряче копчення при температурі 70-80°C протягом двох з половиною годин. Смажити рибу слід порізаною на невеликі шматки, варити не менше 20 хвилин. Солити рибу треба міцним розсолом, відварити не менше 20 хвилин. Солити рибу треба не менше 20-25 хвилин.

АНІЗАКІДОЗ

Джерело зараження — заморожена риба. В її органах і тканинах наявні неозброєним оком видно нематод-анізакід. Донедавна вважалося, що анізакіди не приживаються в людському організмі, та паразити можуть проникати через стінку кишечника і викликати анізакідоз — возинофільні флегмонні вентрити. Це спричиняє розлад роботи шлунково-кишкового тракту. Для знищення анізакід рекомендується заморожувати рибу при температурі 20-21°C нижче ну

Податкова інформація

ДЕКЛАРУЙТЕ ДОХОДИ

31 січня 2004 року громадяни, які отримували доходи не за основним місцем роботи, зобов'язані своєчасно подати до податкової служби за місцем проживання декларацію про отримані доходи за минулій рік.

Декларацію подають громадяни України, які протягом 2003 року отримували доходи не за місцем основної роботи, розмір яких перевищив 1095 грн. (декларація по-дається обов'язково).

При складанні декларації необхідно мати такі документи: для працюючих громадян необхідно подати довідку форми №3 з місця основної роботи, непрацюючим — трудову книжку або пенсійне посвідчення (ксерокопію), документ, що засвічує право на пільги (ксерокопію). Чорнобильське посвідчення,

посвідчення учасника боючих дій, посвідчення інваліда, свідоцтво про народження дітей віком до 16 років та довідку про те, що чоловік (аружина) не користується пільгою.

Також в декларації необхідно зазначити номер рахунку в банку та паспортні дані. Декларацію про доходи можна подати до 31 березня 2004 року.

Прийом декларацій проводиться з 8:00 до 19:00 кожного робочого дня, в суботу — з 9:00 до 16:00 в приміщені податкової інспекції (3-й поверх готелю "Колосок"), відділу оподаткування фізичних осіб, кімнати 309 чи в сільській раді за місцем проживання.

Відділ громадських зв'язків та масово-роз'яснювальної роботи Лисянського відділення Звенигородської ОДПУ

Спорт

ГАНДБОЛ

Минулі суботи на базі Звенигородської ДЮСШ відбулися обласні зональні змагання з гандболу згідно програм XI обласних комплексних національно-виховних заходів у 2003-2004 національному році. Участь у змаганнях взяла команда лівчан Лисянського району у складі учнів Бужанської школи Т. Кученка, В. Журби, Л. Тихолоз, Н. Шестеринську, Ю. Лубко, Т. Яремчук, Н. Симонян, І. Піщукової, М. Вдовиченко, Л. Нечипоренко, В. Чередник, Ю. Шулька під керівництвом вчителя фізичної культури О. А. Галкіна.

В ході напруженої

боротьби змагачами Лисянського і Звенигородського районів з результатом 8:5 перемогу здобули спортсменки нашого району і отримали путівку до фіналів змагань, які відбудуться 20-21 березня 2004 року у м. Черкаси. Слід зазначити, що ця перемога є плодом наполегливої праці та безмежної любові до спорту юніх спортсменок Бужанки.

Відділ освіти Лисянського району відзначає широку подяку директору ТОВ "Світанок" В. М. Попку за фінансову підтримку команди та сприяння розвитку фізичної культури та спорту.

О. ПОГОРІЛЬ

На все село славилось господарство Кириленків — найкращі корівки, наївгодованіші кабанчики, а птиці, то вже і не порахувати. Не будиночок — казочка.

То і чому ж цьому всьому не бути, коли Настя і Андрій порохають біля нього, мов бджоли.

Не дінчутсья господарі мозоко в місто щоденно возити, та і до одніх з них самих двоєїх же не один рік.

За роботою не помітила, як роки збігли, немов пісок в годиннику. Коли оглядалася, то і зауважила: кому ж ялишко своє надбане добре? Змолоду діток не хотіли, старалися то на дім, то на машину, то на всяку всічину до хати. А раз то вже і пізно завоювати дітей. Та і не хотіла їх Настя, все дбалася до двору, до дому, все їй будо мало.

Зустріла якось її на улиші і не відізнала — імарніла, постаріла. Я спочатку не наважилася підпитати, але вона са-

ГАД ПІДКОЛОДНИЙ

ма почала розмову.

— Бачиш, що з мене зробив той па?

— Шо за гад? — запитують.

— Тот нічого не знає! Той не дивно, бо в селі бували раз на рік. Далеко, не наїздивши, та й нема нікого піже з різни.

Тришки перепочинши, веде ділну свою розповіаль Настя.

— Покинув мене Андрій, підколодний змій, залишив мене одиноко зустрічати старість.

— А я і не подумала б, що Андрій Іванович може зрадити, — кажу я.

— Ой дитино моя, одна моя виня в цьому. Ти ж знаєш, що я, як пташка, все стягуваю в дім, ному ж николи нічого не було потрібно.

От і носила в місто молоко в одну сім'ю, він льотчик, майор, а вона, он, скотина і більше нічого...

Одного разу в запитала її, чому вона після загибелі чоловіка заміж не

входить, а вона і каже,

що нікого не шукає і про заміж не думає. А добра ж у неї, та все ж краса та, і машинка в гаражі импортна. От і ті, вмовила вийти заміж за моого Андрія.

— Як це за Андрій? — запитую.

А вона мені каже:

— Розуміш, не по справжньому. Спочатку я домовилась і нею, що знайду її хазяїна, а за це вона даст мені 500 гривень. А потім умовила Андрія, щоб погодився прикінчутися женихом, а місяців через два щоб повернутися додому.

Ну, спочатку все йшло, як домовились: в її — жениха, вона мені — гроши. Боже мій, це ж та- ка коніка в дім!

От познайомився Андрій з цією скотиною, бо кращого слова вона в мене не заслужила, перейшов до неї жити, а я продовжує носити їм парне молоко. І нинішком Андрію підморгую, що вже час і

ЖЕРТВА МОГЛО БУТИ БІЛЬШЕ

Останній день зими приніс чергову дорожньо-транспортну пригоду. На підлітку автомобілю між Лисянкою та Звенигородською у Губському дісі на крутому повороті зіткнулися автобус який рухався за маршрутом Кінн-Ватутіно, та автомобіль ГАЗ-69. Аварія трапилася близько двох інцидентів години, був сильний туман. Внаслідок дорожньо-транспортної пригоди травмовано водія автобуса. Водій автомобіля, отримавши тиждіні тілесні ушкодження — номер Пасажир автобуса відбулися синими та переліком. А жертва могла бути значно більше. Працівники дорожньої автоЯнспекції проводять слідство по встановленню винуватця трагедії.

Наши кор.

Вітаємо!

Дорогого, рідненського тата, любячого, турботливої ділуся і прагдуся БОРИСЕНКА Івана Семеновича

(сmt Лисянка) широко вітаємо з 80-річчям від дня народження.

Бажаємо, річний, в цю мить урочисту.

Шоб роки плили твої світлі і чисті.

Здорів я мішного і щастя без краю.

Шоб стіл був завжди з запашним коров'ям.

Шоб у кожен свій ювілей

Ти знаєш повагу і любов від людей.

Хай онуки і правнуки широко усміхаються.

Життя наповнюють теплом

І заповітне все живиться.

Земним освячене добрим.

Здоров я, щастя, радісної днини.

Від нас усіх тобі на іменини.

З новою та любою сини Петя, Юрі,

дочка Катя, невістки Света, Валя, синя Гриша, внуки Надя, Сергій, Альона, Юрі,

Наташа, Оля, Сергій, Анна, Саша,

правнуки Ірочка і Настінка.

ВДЯЧНІСТЬ

Правду люди кажуть, що краще мати добрих сусідів, ніж далеких родичів. Адже вони ось, поряд, найчестіше з ними ділумося рadoщами та бідами, допомагають одне одному. Я в цьому переконалася на власному досвіді. Проживаю самотньо в Бірдку. Тяжко захворіла і в найскладнішу хвилину мене підтримали сусіди Анатолій Іванович і Париса Павлівна Кириченки. Саме вони доглядали мене, надавали посильну медичну допомогу. Також не залишилися байдужими до моєї скруті сім'ї Іванцових, Нащенков, Ніщименків, Кравченків, Дудників, Гнатковичів. Усім ім висловлюю велику подяку за співчуття та допомогу. Щастя вам та достатку.

А. МІНЯЙЛО.
с. Бірдок

Живе в нашему селі Присяжнюк Тетяна Іванівна. Право вона сестрою милосердя. Яка вона добра людина!

Вона завжди допоможе не тільки тим, над ким опустиється, а й кожній людині. Наприклад, мені. Вона ніколи не мине моє хати, щоб не принести води, чи просто запитати: "А як тут?" Від усіх душ дякую Вам, Тетяно Іванівно, за Вашу добrotу і людність.

І. БІДНЮК.
с. Шубині Стави

Правдівими та колективною Лисянського РайСТ висловлюють глибоке співчуття голові ревізійної комісії Кир'яченко Наталії Петрівні з приводу смерті її матері

ЛІСЮК Галини Ілларіонівни.

Виконком Семенівської сільської ради висловлює глибоке співчуття головному спеціалісту, головному бухгалтеру сільської ради Бобир Людмилі Миколаївні з приводу тяжкоїтрати — смерті батька

ЛІТВИНА Миколи Миколайовича.

Дирекція ТОВ "Нива-2" (с. Чаплинка) сумує з приводу смерті пенсіонера

КАБАНЮКА Степана Івановича і висловлює глибоке співчуття рідним та близьким покійного.

Дирекція ТОВ "Нива-2" (с. Чаплинка) сумує з приводу смерті пенсіонерки

БРАТКО Марії Антонівни

і висловлює глибоке співчуття рідним та близьким покійної.

Дирекція та профспілковий комітет СТОВ "Яблунівське" сумують з приводу смерті колгоспниці-пенсіонерки

СТАВЕНКА Андрія Яринійовича

і висловлюють глибоке співчуття рідним та близьким покійного.

Дирекція та профспілковий комітет СТОВ "Яблунівське" сумують з приводу смерті колгоспниці-пенсіонерки

ОНОПРІЄНКО Катерини Федорівни

і висловлюють глибоке співчуття рідним та близьким покійної.

ПОНАД ТІКИЧЕМ

Засновники:
Лисянська райдержадміністрація,
Лисянська районна рада,
Лисянська селищна рада.
Свідоцтво про реєстрацію
ЧС №281 від 30.05.2000 року.
Індекси 21559, 21560

Редактор Т. БЕСАРАБ.

Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не подялючи точок зору автора.
Відповідальність за зміст реклами ототожнюється з рекламишевцем.

Листи та фото, надіслані в редакцію, не рецензуються, не повертаються і не пересилані до інших інституцій.

Адреса редакції: 19300,
сmt Лисянка, пл. Миру, 27

6-21-63 — редактор,
відділ громадського життя.
Розрахунковий рахунок №26009300153
в Лисянському відділенні №2971
БАТ «Державний Ощадний банк України»
МФО 354626,
центрифікаційний відділ 30904189

Номер набрано і звернено в комп'ютерному центрі газети «Понад Тікічем». Надруковано в Звенигородському поліграфічному підприємстві «м. Звенигородка», вул. Дзержинського, 28, тел. 5-22-92